

17. april 2014

TALE

Udkast til besvarelse af BEU alm. del samrådspørgsmål G om fejl i afgørelser om gensidig forsørgelsespligt for samlevende i kontanthjælpssystemet

---

Samrådsspørgsmål G:

Hvad har ministeren foretaget sig i anledning af, at en lang række kommuner har truffet ulovlige afgørelser i sager om gensidig forsørgelsespligt for samlevende kontanthjælpsmodtagere? Er ministeren enig i, at der er tale om alvorlige krænkelser af borgernes retssikkerhed? Hvad agter ministeren at gøre for at rette op på dette forhold og sikre, at det ikke gentager sig?

Svar:

[det talte ord gælder]

Indledning

Det er mit indtryk, at vi rent faktisk har skabt en række vigtige forandringer med kontanthjælpsreformen – ikke mindst har vi fået et markant styrket fokus på uddannelse for unge, som det allerede kan ses i tallene.

Så er der nogle ting i implementeringen, som jeg gerne havde været foruden. Og den sag, som spørgeren rejser, er selvfølgelig en af dem.

Om sagen – det er kommunernes ansvar og ikke tilfredsstillende at reglerne om partshøring mv. ikke er overholdt

Med kontanthjælpsreformen var der bred politisk enighed om, at den forsørgelsespligt, der hidtil havde ligget hos det offentlige, skulle overgå til en eventuel samlevende.

Tilbage i august 2014 træffer Ankestyrelsen en principafgørelse 49-14 i to sager, hvor der er blevet klaget. Det fremgår, at den ene er ugyldig, fordi der er nogle forvaltningsretlige regler, som ikke er blevet overholdt.

Efterfølgende opdager nogle kommuner, at der også kan være noget galt hos dem. Ministeriet bliver bl.a. via en række artikler i avisen.dk opmærksom på, at en række kommuner tilsyneladende ikke har partshørt korrekt og ikke har meddelt afgørelsen til begge parter. Nogle kommuner har kun partshørt den berørte og ikke den samlevende forsørger, og dermed har de ikke levet op til reglerne om, at begge parter i en sag skal partshøres.

Værre er det, at begge parter i nogle sager ikke er blevet informeret om kommunens beslutning. Det siger sig selv, at den anden part skal have at vide, at han eller hun har overtaget en forsørgelsespligt, han eller hun ikke havde før, så familien kan disponere dens økonomi efter de nye regler.

Jeg mener selvfølgelig, at det er problematisk, hvis kommuner ikke overholder forvaltningsloven. Og det gælder især, når den manglende overholdelse har haft konsekvenser for beslutningen om, hvorvidt de pågældende er samlevende eller ej.

Princippet om partshøring skal overholdes, da det er et grundlæggende princip i forvaltningsretten, at en sag skal oplyses i tilstrækkeligt omfang, inden der træffes afgørelse. Partshøringen skal netop sikre, at parterne får kendskab til og mulighed for at kommentere på det faktiske afgørelsesgrundlag, inden sagen afgøres.

Jeg er derfor også enig i, at der kan være tale om alvorlige krænkelse af borgernes retssikkerhed, hvis der er kommu-

ner, der har siddet de forvaltningsretlige regler overhørig. Kommunerne skal selvfølgelig overholde lovgivningen.

Når det gælder kontrollen med, at kommunerne træffer rigtige afgørelser - herunder om formalia er i orden - er det Ankestyrelsen, der har ansvaret for at behandle klagerne over kommunernes afgørelser.

Nogle af de afgørelser, som Ankestyrelsen træffer, er principafgørelser, der offentliggøres.

Når Ankestyrelsen træffer en principafgørelse, er den bindende for kommunerne. Så skal de kommuner, der har lignende sager tage dem op igen, hvis de kan konstatere, at de har truffet afgørelser i strid med Ankestyrelsens afgørelse.

Derfor forventer jeg, at de kommuner, der måtte have problemer med sagsbehandlingen i forhold til den gensidige forsørgelsespligt mellem samlevende i kontanthjælpssystemet, følger op på det – og det sket både hurtigt og kvalificeret.

I det omfang, der er truffet ugyldige afgørelser, vil der samtidig være borgere, som skal have efterbetalt kontanthjælp.

Beskæftigelsesministeriets vejledning og ageren i sagen

Det er kommunernes ansvar at administrere reglerne korrekt. Det indebærer bl.a. at administrere udbetalingen af kontanthjælp og træffe afgørelse om gensidig forsørgelsespligt. Og det indebærer selvsagt også, at reglerne i forvaltningsloven overholdes.

Men for at understøtte kommunerne i forbindelse med gennemførelsen af gensidig forsørgelsespligt for samlevende har Beskæftigelsesministeriet særligt i forbindelse med denne lovgivning informeret udførligt om de nye regler, da den gensidige forsørgelsespligt var et nyt princip.

For det første blev der i forbindelse med lovens vedtagelse i sommeren 2013 sendt en mail til alle landets kommuner. I mailen blev der henvist direkte til relevant vejledningsmateriale, nemlig bemærkningerne til lovforslaget, som kommunerne kunne orientere sig i.

Lovbemærkningerne om den gensidige forsørgelsespligt er helt bevidst meget udførlige. De fylder flere sider, og der er særligt gjort noget ud af forvaltningslovens krav om partshøring og begrundelse.

De nye principper kunne man senere se beskrevet på BMs og den daværende Arbejdsmarkedsstyrelses hjemmeside. På styrelsens hjemmeside var der blandt andet udarbejdet spørgsmål-svar på baggrund af ofte stillede spørgsmål.

Endelig blev der sendt et uddybende orienteringsbrev om reglerne til kommunerne i overgangsåret 2015.

Ministeriet har således gjort en stor indsats for at oplyse kommunerne om, hvordan tingene skulle gøres, og kommunerne har herefter haft yderligere et halvt år efter lovgivningens vedtagelse til at implementere reglerne.

Afslutning og opfølgning

Jeg havde naturligvis helst været de fejl, der er sket i nogle af sagerne, foruden.

Det er som sagt kommunernes ansvar at følge den til en hver tid gældende lovgivning. Det er også kommunernes ansvar at følge de forvaltningsretlige regler og at rette op på tingene, hvis disse regler ikke er fulgt.

Folketinget har i spørgsmål BEU 207 (alm. del) bedt mig om at lade udarbejde en redegørelse om kommunernes lovbrud i sager om gensidig forsørgelsespligt for samlevende kontant-hjælpsmodtagere. Denne redegørelse er styrelsen i gang med

at indsamle oplysninger til, og når redegørelsen er klar, vil jeg oversende den til udvalget.

Såfremt redegørelsen viser, at problemet med fejl i kommunernes sagsbehandling på området er af en sådan karakter og omfang, at der er behov for yderligere initiativer fra centralt hold, er det selvfølgelig noget, jeg vil se på.

Jeg har derudover forud for det her samråd besvaret en lang række mundtlige og skriftlige § 20 spørgsmål samt spørgsmål fra beskæftigelsesudvalget. Jeg håber, at dagens samråd sammen med de mange svar har bidraget til, at udvalget har fået svar på de ønskede spørgsmål.

Tak for ordet.